

©2007 Mazon Vosk

Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland
www.behoudrijnland.nl

Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland

Pijlstaartpad 11, 2251 WT Voorschoten. E: info@behoudrijnland.nl; I: <http://www.behoudrijnland.nl/> giro 3057721 t.n.v. Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland. KvK Rijnland nr 28 11 42 54

Leiden/Voorschoten/Wassenaar/Zoeterwoude, donderdag 24 december 2015.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland,
Afdeling Juridische Zaken,
Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Betreft: ontheffing 5190015954950 ex art. 75 van de Flora- en faunawet, uw kenmerk FF/75C/2015/0284.toek.vv, d.d. 13 november 2015

L. S.,

Hierbij gelieve u aan te treffen een bezwaarschrift betreffende de hierboven aangehaalde door de Staatssecretaris van Economische Zaken aan de Provincie Zuid-Holland verleende ontheffing. Het bezwaarschrift wordt - onder verwijzing naar de Algemene termijnenwet - ingediend door de Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland mede namens de Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten. Beide organisaties hebben tegen de Rijnlandroute-plannen van Rijk en Provincie meermalen protest aangetekend en zijn tegen het betreffende inpassingsplan (PIP) en de betreffende tracébesluiten (TB's) in beroep gegaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (deze beroepschriften zijn te vinden op <http://www.behoudrijnland.nl/zienswijzen> en maken deel uit van dit bezwaarschrift).

De ontheffing is, voor zover ons bekend, uitsluitend gepubliceerd op de site van de RVO. Ten onrechte heeft geen bekendmaking plaatsgevonden in een lokaal nieuws- of mededelingenblad. Wij hebben een dergelijke bekendmaking daarin althans niet kunnen vinden.

Ons bezwaar tegen het verlenen van de onderhavige ontheffing is gebaseerd op de volgende gronden:

1. **strijd met de wet;**
2. **strijd met provinciale regelgeving en beleid;**
3. **strijd met EU-regelingen en internationale verdragen;**
4. **strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het motiveringsbeginsel;**
5. **de mitigerende maatregelen zijn onvoldoende geborgd, en ontbreken m.b.t. de sperwer;**
6. **voor aanwezige jaarrond beschermde nesten is niet aangetoond dat de verstoring niet van wezenlijke invloed is.**

Ad 1. **Strijd met de wet**

Artikel 2 van de Flora- en faunawet houdt in, dat schadelijk handelen jegens alle in ons land voorkomende wilde dier- en plantensoorten achterwege dient te blijven voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd. Het ZnB-Optimaal-tracé van de Rijnlandroute zal door of langs een aantal polders lopen, die alle deel uitmaken van het provinciale landschap Duin, Horst en Weide (Groote Westeindsche polder, Oostvlietpolder, Hofpolder, Papenwegse polder, Zuidwijkse polder, Stevenshofjespolder en Ommedijkse polder). Deze polders herbergen vele bedreigde (rode-lijst)soorten zoogdieren, vogels, vissen en planten. De polders maken deel uit van de laatste

ecologische verbinding van belang tussen de kust en het Groene Hart. Uit de overwegingen die aan de ontheffing ten grondslag liggen blijkt niet, dat er een objectieve afweging is gemaakt tussen nut en noodzaak van het ZnB-Optimaal-tracé en de door de Flora- en faunawet beschermde belangen. Zoals in onze hierboven aangehaalde beroepschriften is aangetoond, zijn er reële alternatieven voor ZnB-Optimaal voorhanden en verdraagt de aanleg van de weg langs het gekozen tracé zich derhalve niet met de algemene zorgplicht van artikel 2.

Uit de toelichting bij het besluit blijkt, dat voor wat betreft de vogels ontheffing is aangevraagd en verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet, waaronder verstoring van voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen, voor slechts een beperkt aantal soorten (Buizerd, Huismus en Sperwer). Het belang van de polders voor andere soorten broedvogels is onvoldoende in beschouwing genomen. Het betreft hier deels zeldzame en op de rode lijst voorkomende soorten als Groene Specht, Boomvalk, Grutto, Huiszwaluw, IJsvogel, Nachtegaal, Ransuil, Ringmus, Slobeend, Spotvogel, Tureluur, Wintertaling, Visdief en Zomertaling. De grootste concentratie van weidevogelnesten in de Papenwegse polder en de Zuidwijkse polder bevindt zich in het deel tussen de Nieuweweg en Stevenshof, waar de Rijnlandroute is geprojecteerd. Voor sommige van deze soorten, zoals Grutto en Tureluur, draagt Nederland een zware internationale verantwoordelijkheid, aangezien de veenweidegebieden in ons land het overgrote deel van de gehele West-Europese populaties herbergen. Voor dergelijke kwetsbare soorten, die in aantal sterk achteruit gaan, zal niet kunnen worden ontkend dat de aanleg van het gekozen tracé door hun leefgebieden afbreuk doet aan de gezondheid van de plaatselijke populatie en, gelet op de ontwikkeling van de landelijke populatie, bijdraagt aan een verdere achteruitgang van de soort. Verlening van de ontheffing is daarmee in strijd met het vereiste in art. 75, 5e lid, dat ontheffingen slechts worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Voorts gelden voor beschermde vogelsoorten ingevolge de Europese Vogelrichtlijn slechts een beperkt aantal belangen als grond voor ontheffing: volksgezondheid en openbare veiligheid, veiligheid van luchtverkeer, voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij en wateren, en ter bescherming van fauna en flora. Het is evident, dat de aanleg van de Rijnlandroute geen van deze belangen dient. In de toelichting bij het besluit wordt gesteld, dat het door aanvrager aangedragen belang *“dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten”* aan de ontheffingsverlening ten grondslag kan worden gelegd, aangezien er *“immers geen sprake (is) van verstoring met wezenlijke invloed”*. Voor dit laatste ontbreekt elke motivering. De gedachte dat de aanleg van een weg dwars door een belangrijke broedbiotoop van bedreigde weidevogels zoals de Papenwegse en de Zuidwijkse polder geen verstoring betekent met wezenlijke invloed moet als ongerijmd worden verworpen. De verleende ontheffing is naar ons oordeel dan ook in strijd met de bepalingen van artikel 75, 6^e lid, van de Flora- en faunawet.

Uit de overwegingen bij het besluit blijkt voorts, dat ten onrechte geheel voorbij is gegaan aan het belang van de genoemde polders voor trekvogels, die evenzeer onder de bescherming van de Flora- en faunawet vallen. Jarenlange waarnemingen en inventarisaties hebben alleen al in de Papenwegse en de Zuidwijkse polder het regelmatig voorkomen aangetoond van de (rode-lijst)soorten Grote Zilverreiger, Kleine Zilverreiger, Purperreiger, Ooievaar, Lepelaar, Kogans, Brandgans, Kleine Zwaan, Slechtvalk en Bruine Kiekendief. Negen van deze kwetsbare vogelsoorten zijn beschermd onder bijlage 1 van de Europese Vogelrichtlijn, hetgeen betekent dat Nederland verplicht is voor deze soorten bijzondere beschermingsmaatregelen te treffen. Aanleg van de Rijnlandroute door deze polders zal door habitatvernietiging en verstoring leiden tot een aanzienlijke aantasting van de functionele leefomgeving en daarmee afbreuk doen aan de gunstige staat van instandhouding van deze overwegend sterk bedreigde soorten.

Eenzelfde soort omissie lijkt te zijn begaan ten aanzien van de in het gebied voorkomende soorten zoogdieren, vissen, amfibieën en planten. Van de zoogdieren worden in de toelichting bij het besluit slechts enkele soorten vleermuizen genoemd, terwijl de polders tevens de habitat vormen van grondgebonden (rode-lijst)zoogdieren als Waterspitsmuis, Noordse Woelmuis, Eekhoorn, Wezel, Bunzing, Hermelijn, Ree en Konijn. Ook deze soorten genieten bescherming ingevolge de Flora- en faunawet en vallen, voor zover niet onder de verbodsbepalingen van art. 10 (opzettelijk verontrusten) en art. 11 (beschadigen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- en verblijfplaatsen), in elk geval onder de algemene zorgplicht (art. 2). Hetzelfde geldt voor de ten onrechte niet in de overwegingen betrokken amfibiesoorten Bruine Kikker, Kleine Groene Kikker, Kleine Watersalamander en Gewone Pad, alsmede voor de niet genoemde (rode-lijst)vissoorten Kroeskarper en Paling. De in het gebied voorkomende beschermde plantensoorten worden in het geheel niet vermeld, terwijl er volgens de MKBA (1e fase) langs het ZnB-tracé tussen de A4 en de A44 vijftig soorten vaatplanten voorkomen, waarvan er dertien zijn beschermd en twaalf op de rode lijst voorkomen.

Het achterwege laten van een beoordeling van de gevolgen van de voorgenomen wegaanleg voor bovengenoemde onder de Flora- en faunawet (al dan niet strikt) beschermde soorten moet worden beschouwd als een ernstige en verwijtbare nalatigheid.

In de overwegingen wordt verwezen naar de bij de ontheffingsaanvraag gevoegde mitigatie- en compensatieplannen voor het PIP en de TB's. Zonder kritische beschouwing van de voorgestelde maatregelen en zonder nadere motivering wordt in de overwegingen gesteld, dat deze maatregelen voldoende zijn. In de genoemde plannen wordt echter geenszins duidelijkheid verschaft over bijvoorbeeld de vraag hoe en wanneer de voorgestelde compenserende maatregelen t.a.v. de weidevogelverliezen zullen worden uitgevoerd en afgerond en hoe het beheer van het compensatiegebied geregeld is. Evenmin wordt in de compensatieplannen duidelijk hoe een verzameling van deels ver van elkaar verwijderde en losliggende percelen, waaronder een baggerdepot langs een drukke weg, in compensatie van de weidevogelverliezen kunnen voorzien, terwijl moderne inzichten op het gebied van het weidevogelbeheer juist mikken op een samenhangende vorm van mozaïekbeheer op polderniveau.

Ten aanzien van de voorgestelde mitigerende maatregelen zij erop gewezen, dat volgens vaste jurisprudentie van de Raad van State slechts van mitigatie kan worden gesproken indien er sprake is van maatregelen die leiden tot het geheel en vooraf voorkomen van negatieve effecten. De in de genoemde plannen vermelde mitigatiemaatregelen voldoen niet aan deze eis. Onder deze omstandigheden is het verlenen van een ontheffing naar onze mening onverantwoord.

Tenslotte wordt in de toelichting bij de ontheffing gesuggereerd, dat aanvrager overtreding van de verbodsbepalingen t.a.v. broedvogels kan voorkomen door potentiële broedplaatsen van (bedreigde) vogelsoorten vóór het broedseizoen ongeschikt te maken. Dit vormt naar ons oordeel echter een schending van de zorgplicht die voortvloeit uit art. 2 van de Flora- en faunawet en tevens een schending van art. 11 van deze wet (verbod op verstoring van vaste rust- of verblijfplaatsen), voor zover dit geschiedt in de periode dat beschermde trekvogels gebruik maken van potentiële broedplaatsen, hetgeen in de polders meestal het geval is. Het zonder noodzaak op voorhand onbruikbaar maken van potentieel broedgebied van deels sterk bedreigde soorten is een verantwoordelijk handelend bestuursorgaan onwaardig.

Ad 2. Strijd met provinciale regelgeving en beleid

De Papenwegse en de Zuidwijkse polder en de Groote Westeindsche polder zijn door de Provincie Zuid-Holland aangewezen als belangrijke weidevogelgebieden. Voor de Papenwegse en de Zuidwijkse polder en de Oostvlietpolder geldt bovendien een opgave tot realisatie van een ecologische verbindingzone in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Zowel voor de EHS als voor de belangrijke weidevogelgebieden geldt in de provincie het "nee tenzij"-principe, dat inhoudt dat een aantasting van deze gebieden niet is toegestaan tenzij er sprake is van een groot maatschappelijk belang en er geen reële alternatieven voorhanden zijn. De aanleg van het voorgestelde tracé is evident in strijd met dit uitgangspunt. Voor zover er al sprake is van een groot maatschappelijk belang anders dan dat met de aanleg van het tracé een enorme hoeveelheid gemeenschapsgeld is gemoeid, zijn er zeker reële (en goedkopere) alternatieven voorhanden, zoals het aanpakken van de bottlenecks ten westen en oosten van Leiden (de zogenoemde "*no-regretmaatregelen*") dan wel de aanleg van een (boor)tunnel volgens het Churchillaantracé of het Spoorwegtracé. Voor een nadere motivering verwijzen wij naar onze in de aanhef genoemde beroepschriften. De provincie heeft bij de aanvraag van de ontheffing o.g.v. de Flora- en faunawet kennelijk geen acht geslagen op het door haarzelf gehanteerde "nee tenzij"-principe. Zowel het aanvragen als het verlenen van de ontheffing is naar onze mening dan ook in strijd met dit uitgangspunt, voor zover het de in de betrokken gebieden voorkomende beschermde soorten betreft.

Overigens zijn de plannen voor de Rijnlandroute ook niet te rijmen met de ambities op het gebied van natuur en landschap zoals verwoord in de Visie Ruimte en Mobiliteit Zuid-Holland, de Regionale Structuurvisie HollandRijnland en de provinciale Groenagenda. In het voor de provincie bindende Gebiedsprofiel Duin, Horst en Weide wordt als één van de hoofdambitie het veiligstellen van de groene verbinding tussen kust en Groene Hart genoemd. Daarnaast wordt gesteld: "*Tevens dienen broed- en foerageergebieden voor weidevogels behouden en versterkt te worden*" (zie Inpassingsvisie/Landschapsplan, pag. 24). De provincie kan dit niet in gemoede als beleid uitdragen en anderzijds een snelweg met verkeersknooppunt aanleggen dwars door de laatste groene verbinding van betekenis tussen kust en Groene Hart. Ook dit aspect is naar ons oordeel onvoldoende meegewogen in de overwegingen die ten grondslag liggen aan de ontheffing.

Ad 3. Strijd met EU-regelingen en internationale verdragen

Zowel met de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG) als met het verdrag van Bern inzake het behoud van de Europese natuur en natuurlijke habitats (1979), het verdrag van Bonn inzake het behoud van trekkende wilde diersoorten (1979) en het VN Biodiversiteitsverdrag (1992) is Nederland verplichtingen aangegaan voor de bescherming van dier- en plantensoorten die op of rond het ZnB-O-tracé voorkomen.

Zoals hierboven reeds is opgemerkt, zijn negen van de in de polders voorkomende (trek)vogelsoorten beschermd onder bijlage 1 van de Europese Vogelrichtlijn. Dit betekent dat ons land verplicht is voor deze bedreigde soorten speciale beschermingsmaatregelen te treffen. Deze verplichting is niet beperkt tot het aanwijzen van speciale beschermingszones. Zo is in art. 4, 4^e lid, van de Vogelrichtlijn bepaald, dat lidstaten gehouden zijn verslechtering van de leefgebieden van deze soorten ook buiten de speciale beschermingszones te voorkomen. Het verlenen van de gevraagde ontheffing valt naar ons oordeel niet te rijmen met deze verplichting. Voorts is het verlenen van de ontheffing, zoals hierboven reeds vermeld, in strijd met art. 9, 1^e lid, van de Vogelrichtlijn, waarin de gronden voor ontheffing van de verbodsbepalingen van de richtlijn limitatief zijn opgesomd.

Ook voor wat betreft de Europese Habitatrichtlijn staat verlening van de ontheffing naar ons oordeel op gespannen voet met de o.a. uit art. 16 van de richtlijn voortvloeiende verplichting om geen afbreuk te doen aan de gunstige staat van instandhouding van de onder de richtlijn beschermde dier- en plantensoorten.

De verdragen van Bern, Bonn en het Biodiversiteitsverdrag hebben met elkaar gemeen, dat zij concrete wettelijke verplichtingen aan de partijstaten opleggen om levensvatbare populaties van soorten in hun natuurlijke omgeving in stand te houden dan wel te herstellen op niveaus die beantwoorden aan ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, ook wanneer dit betekent dat economische belangen daarvoor moeten wijken.

Artikel 6 van het Verdrag van Bern verplicht partijen passende maatregelen te nemen om te zorgen voor de speciale bescherming van de soorten vermeld in Appendix II. Met name is het partijen verboden de broed- of rustplaatsen van deze soorten te vernielen of te beschadigen. Tot de in Appendix II vermelde vogelsoorten behoren o.a. de Ooievaar, de Brandgans, de Bergeend en de Slechtvalk, soorten die allemaal de onderhavige polders gebruiken als broed-, foerageer- en/of rustgebied. Artikel 9 van het verdrag bepaalt, dat afwijkingen van de beschermingsbepalingen mogelijk zijn, o.a. ten behoeve van openbare belangen van essentiële aard, doch slechts voor zover er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Wij zijn van mening, dat aan deze laatste voorwaarde in casu niet is voldaan en dat de gevraagde ontheffing derhalve niet had mogen worden verleend.

Het Verdrag van Bonn verplicht partijen in artikel 2 het belang van het behoud van trekkende diersoorten te erkennen en actie te ondernemen om te voorkomen, dat soorten worden bedreigd. In artikel 4 is bepaald, dat partijen die deel uitmaken van het verspreidingsgebied van een trekkende diersoort, vermeld in Bijlage 2, moeten trachten om overeenkomsten te sluiten waar deze soorten van profiteren. Bijlage 2 vermeldt de trekkende diersoorten welke in een ongunstige staat van instandhouding verkeren en voor hun instandhouding en beheer internationale overeenkomsten vereisen, waaronder de Grutto. Van de Grutto komt in de Papenwegse en de Zuidwijkse polder, juist in het gedeelte waar de RijnlandRoute is geprojecteerd, nog een levensvatbare populatie voor (cf. Weidevogels in de Papenwegse en Zuidwijkse polder, Natuuronderzoeksbureau Remeus, 2014, p. 8).

Ter uitvoering van de verplichting ex artikel 4 van het Verdrag van Bonn heeft Nederland zich aangesloten bij de AEWa (African-Eurasian Waterbird Agreement) ter bescherming van Afrikaans-Eurazische trekkende watervogels. Artikel 3 van deze overeenkomst verplicht partijen tot het in stand houden dan wel herstellen van geschikte leefgebieden voor de onder de overeenkomst vallende soorten. In het kader van deze overeenkomst is een voor Nederland bindend Internationaal Actieplan voor de Grutto vastgesteld. In dit Actieplan uit 2007 wordt vastgesteld, dat de populatie van de Grutto in Nederland jaarlijks met 5% afneemt. Om deze achteruitgang een halt toe te roepen zijn in tabel 10 van het Actieplan maatregelen vastgesteld die Nederland specifiek gehouden is te nemen. Zo is ons land verplicht om hoge prioriteit te verlenen aan maatregelen ter voorkoming van verder verlies van Grutto-habitat in belangrijke broedgebieden als gevolg van verstedelijking, infrastructurele werken en andere ruimtelijke plannen, alsmede verlies van de openheid van het landschap. Wij zijn van mening, dat aanleg van de RijnlandRoute door een belangrijk weidevogelgebied als de Papenwegse en de Zuidwijkse polder en de verlening van een ontheffing, die dit mogelijk maakt, in strijd zijn met deze verplichting.

Ook het Biodiversiteitsverdrag bevat bepalingen die ons land verplichten tot het treffen van maatregelen ter voorkoming van een verdere achteruitgang van soorten. Zo is Nederland op grond van artikel 8 van dit verdrag gehouden de instandhouding van levensvatbare populaties van soorten in hun natuurlijke omgeving, alsmede het

herstel van bedreigde soorten te bevorderen. Wij zijn van mening, dat verlening van de onderhavige ontheffing zich niet verdraagt met deze verplichting, vooral ook omdat er volgens ons reële alternatieven voorhanden zijn.

Ad 4. Strijd met algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid het motiveringsbeginsel

Zoals in de toelichting bij het besluit wordt aangegeven, kunnen ontheffingen op grond van art. 75, 5^e lid, van de Flora- en faunawet slechts worden afgegeven wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels en soorten genoemd in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn geldt bovendien, dat een ontheffing slechts kan worden verleend voor een beperkt aantal doeleinden en indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Deze criteria betekenen, dat voor alle in het plangebied voorkomende beschermde soorten moet worden nagegaan welke negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van de voorgenomen kap-, sloop-, demp- en graafwerkzaamheden. Uit de overwegingen blijkt niet, dat dit onderzoek heeft plaatsgevonden. Zoals hierboven reeds is vermeld, heeft het er zelfs de schijn van dat een beoordeling van de gevolgen van de aanleg van de weg voor een aanzienlijk aantal (strikt) beschermde soorten geheel achterwege is gebleven.

Ten aanzien van een aantal met name genoemde soorten (vleermuizen, Buizerd, Huismus, Sperwer, Rugstreeppad, Bittervoorn, Kleine Modderkruiper en Platte Schijfhoren) wordt in de toelichting zonder nadere motivering gesteld dat de functionaliteit van de leefomgeving of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt door de werkzaamheden dan wel dat de door de aanvrager voorgestelde mitigerende en compenserende maatregelen voldoende zijn.

In de toelichting wordt onder de paragraaf "*Belang van de ingreep*" zonder verdere uitleg gesteld, dat van de beperkingen van de Vogelrichtlijn kan worden afgeweken aangezien er "*immers*" geen sprake is van verstoring met wezenlijke invloed. Voorts blijkt uit deze paragraaf, dat alle door de provincie naar voren gebrachte stellingen met betrekking tot nut en noodzaak van de weg, de verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en geluidsbelasting voor waar worden aangenomen en worden geaccepteerd als voldoende onderbouwing om de negatieve effecten op de genoemde beschermde soorten te rechtvaardigen. Van een objectieve toetsing van deze stellingen is niet gebleken.

Ten aanzien van mogelijke alternatieven voor de aanleg van het voorkeustracé wordt in de toelichting gesteld, dat volgens het rapport "*2e fase MER Rijnlandroute, achtergrondrapport Natuur versie 2.0*" van 27 april 2012 alle in kaart gebrachte alternatieven negatief tot zeer negatief scoren als het gaat om effecten op beschermde planten en dieren. Dit is aantoonbaar onjuist voor wat betreft het ZnB-A-alternatief (de zogenoemde "*no-regretmaatregelen*"). Voorts zijn andere alternatieven, zoals de aanleg van een (boor)tunnel volgens het Churchillaantracé of het Spoorwegtracé kennelijk niet onderzocht. Voor de conclusie, dat er "*geen alternatieven (zijn) die beter scoren op beschermde soorten planten en dieren dan het gekozen voorkeursalternatief*", ontbreekt dan ook elke grond.

Tenslotte moet de stelling, dat door de gekozen inrichting, werkwijze en planning schade aan de met name genoemde beschermde diersoorten zoveel mogelijk wordt vermeden en dat "*hiermee voldoende (is) aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is*", als ongerijmd worden verworpen.

Ad 5. Uitvoering mitigerende maatregelen niet verzekerd en ontbrekend voor jaarrond beschermd Sperwer

In de ontheffing wordt op verschillende plaatsen gerefereerd aan mitigerende maatregelen, d.w.z. maatregelen die voorkomen dat het verbod op grond van art. 11 Flora- en faunawet wordt overtreden. Met name op pag. 4, 1^e alinea, pag. 5, 4^e alinea, pag. 6, 4^e alinea, pag. 7, 3^e alinea en pag. 8, 3^e alinea, met referentie aan het "Mitigatie- en Compensatieplan PIP Rijnlandroute". Dit plan maakt blijkens de toelichting op het betreffende PIP (paragraaf 6.9) echter geen deel uit van het plan. Daardoor is uitvoering van de maatregelen niet verzekerd.

Voor de Sperwer, waarvan de broedlocaties jaarrond beschermd zijn, ontbreken in het Mitigatie- en Compensatieplan (zie o.a. pag. 79, de Samenvatting) maatregelen geheel, terwijl er blijkens de ontheffing toch 3 broedlocaties van de Sperwer verloren gaan. Daardoor is niet verzekerd, dat voor deze soort het verbod van art. 11 Flora- en faunawet niet wordt overtreden.

Ad 6. Ontbrekende motivering dat van verstoring buizerd, huismus en sperwer geen wezenlijke invloed uitgaat

Op pag. 6, 1^e alinea, wordt gesteld dat de verstoring van de vaste rust- en verblijfplaatsen van de Buizerd, Huismus en Sperwer niet wezenlijk van invloed is. Dit wordt onderbouwd door de enkele stelling dat de Buizerd, Huismus en Sperwer in de omgeving aanwezig blijven. Deze stelling, die impliceert dat alle genoemde soorten zich net zo goed elders in de omgeving kunnen vestigen, wordt echter op geen enkele wijze onderbouwd. Een dergelijke onderbouwing is overigens evenmin in de Natuurtoets bij het PIP te vinden. Nu het ontbreken van wezenlijke invloed niet vaststaat, kan het belang van dringende redenen van groot openbaar belang, zoals genoemd in artikel 2, 3^e lid, aanhef en onder e van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten niet aan de ontheffing ten grondslag worden gelegd.

Verzoek

Op grond van bovenstaande bezwaren verzoeken wij u de verleende ontheffing in te trekken dan wel uw besluit te herzien en de gevraagde ontheffing niet te verlenen voor wat betreft de ruimtelijke ingrepen die verband houden met de aanleg van de Rijnlandroute, althans voor zover het de nieuwe verbinding betreft tussen de A4 en de A44 door de Oostvlietpolder en Vlietland, onder Voorschoten door en door de Papenwegse en Zuidwijkse polder. Deze nieuwe verbinding is, zoals wij in onze eerder genoemde beroepschriften hebben aangegeven, niet nodig (evenmin als de hiermee verband houdende aanpassingen aan de A4 en de A44) en ongewenst, omdat deze verbinding de verkeersproblemen niet oplost, maar wel veruit het duurste onderdeel van de Rijnlandroute vormt en grote natuur- en milieuschade veroorzaakt.

Graag bereid tot nadere toelichting, met vriendelijke groet namens de Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland en de Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten, mede namens de andere hieronder genoemde organisaties die deelnemen aan het Bewonersgroepenoverleg RijnlandRoute,

Wim ter Keurs,
Voorzitter

Jan van Leeuwen,
penningmeester

Stan Dessens,
Voorzitter

Jan-Willem Sentrop,
secretaris

De deelnemers aan het Bewonersgroepenoverleg (in willekeurige volgorde): Stichting Buurtschap Zuidwijkse Polder, Bewonersvereniging Feministenbuurt Voorschoten, Wijkvereniging Wijkraad Stevenshof, Initiatief Burgernotitie RijnlandRoute, Bewonersvereniging ZuiderZeehelden, Stichting Behoud Stad, Natuur en Landschap Rijnland, Bewonersvereniging Het Wedde, STICHTING GROTE POLDER GROENE hart, Platform Duurzaam Voorschoten, Fietsersbond Voorschoten, Buurtvereniging St. Nicolaaspark en omgeving, Bewonersvereniging Park Allemansgeest, Stichting Tijd voor Groen/SnelwegofGroenweg, Vereniging tot behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten, Stichting Horst en Weide, Agrarische Natuurvereniging Santvoorde, Bewonersvereniging Charlotte Köhlerpad e.o., Stichting tot Behoud van CultuurHistorische Buitenplaatsen, Milieudefensie Voorschoten, Milieudefensie Leiden, Vereniging Vrienden Oostvlietpolder, Bewonersvereniging Boschgeest, Voetbal- en atletiekvereniging Voorschoten 97, Voorschotense Golfclub, Honk- en Softbalvereniging "Adegeest", Volkstuindersvereniging Voorschoten, Bewonersvereniging Stevenshof Vlek 17, Belangenvereniging Krimwijk, Bewonersvereniging Gerda Brautigamsingel en de daarop aansluitende straten